

WOJEWODA ŁÓDZKI

SOC-II.431.15.2025

Łódź, 16 marca 2026 r.

**Pan
Paweł Osiewała
Prezydent Miasta Sieradz**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 428), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 158) oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1988) zespół kontrolerów w składzie: Aleksandra Błaszczuk – specjalista w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów i Beata Londowska-Rydz – młodszy specjalista w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kontrolera, przeprowadził kontrolę dotyczącą prawidłowości realizacji zadań wykonywanych na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska w Urzędzie Stanu Cywilnego w Sieradzu, plac Wojewódzki 1, 98-200 Sieradz.

Czynności kontrolne zostały rozpoczęte w dniu 19 listopada 2025 r. i zakończone w dniu 19 stycznia 2026 r. i przeprowadzone były w formie zdalnej.

Kontrola objęła swym zakresem wykonywanie zadań z zakresu zmiany imienia i nazwiska w okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. Kierownikiem jednostki kontrolowanej był w okresie kontrolowanym i jest aktualnie Prezydent Miasta Sieradz – Pan Paweł Osiewała.

Kontroli zostały poddane następujące zagadnienia: sposób prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach o zmianę imienia i nazwiska oraz rejestrowanie zmiany imienia

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, Adres Doręczeń Elektronicznych: AE:PL-15739-54094-JUCFW-24
Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki/ochrona-danych-osobowych>.

Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym, identyfikator systemowy dokumentu: 7229762.24834504.25015751

i nazwiska w Systemie Rejestrów Państwowych.

W kontrolowanym okresie do organu wpłynęło 14 wniosków w sprawach o zmianę imienia i nazwiska. Kontroli poddano 71,43% (10) z nich.

Ocena merytorycznych przesłanek rozstrzygnięć nie wchodziła w zakres kontrolowanych zagadnień, a jedynie ocena spełnienia wymogów proceduralnych, wynikających zarówno z ustawy o zmianie imienia i nazwiska, jak i ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego w brzmieniach obowiązujących w kontrolowanym okresie (aktualnie t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1691.) [dalej Kpa].

Ocenie kontrolerów podlegało przestrzeganie art. 11 ust. 3 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Zgodnie z tym przepisem w przypadku, gdy wniosek o zmianę imienia lub nazwiska jest składany osobiście, wnioskodawca przedstawia do wglądu dokument stwierdzający tożsamość. Na dziesięć kontrolowanych spraw, wniosek został złożony osobiście w siedmiu z nich. W sześciu przypadkach na wnioskach znajdowała się adnotacja Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Sieradzu lub Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Sieradzu zawierająca informację, iż wnioskodawca do wglądu przedstawił dowód osobisty. Oznacza to, że organ rozpatrujący wniosek w sprawach tych nie tylko przestrzegał ww. przepisu ustawy merytorycznej, ale także postępował zgodnie z art. 72 § 1 Kpa (Czynności organu administracji publicznej, z których nie sporządza się protokołu, a które mają znaczenie dla sprawy lub toku postępowania, utrwała się w aktach w formie adnotacji podpisanej przez pracownika, który dokonał tych czynności). W jednej ze spraw, w której wniosek został złożony osobiście (nr USC.5355.13.2024) stosowny zapis nie został odnotowany, co prowadzi do wniosku, że osoba osobiście składająca wniosek nie przedstawiła do wglądu dokumentu stwierdzającego tożsamość. Przypadek ten dotyczył kobiety, która uzyskała pełnoletność na cztery dni przed złożeniem wniosku, co nie jest jednak równoznaczne z brakiem posiadania przez nią dowodu osobistego czy też paszportu. W każdym razie brak adnotacji w tym zakresie stanowi naruszenie art. 11 ust. 3 ustawy o zmianie imienia i nazwiska a także 72 § 1 Kpa.

We wszystkich kontrolowanych sprawach wnioski o zmianę imienia lub nazwiska dotyczyły osób posiadających obywatelstwo polskie (art. 2 pkt 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska), co jak wynika z akt zostało także zweryfikowane przez organ w dostępnych mu rejestrach, przed wszczęciem w konkretnej sprawie postępowania (dowód – adnotacja na wniosku *Sprawdzono w RSC i PESEL*).

We wszystkich sprawach organ rozpatrujący wniosek dokonał poprawnej jego oceny formalnej na podstawie przepisów Kpa. Jeśli chodzi o dokonanie oceny formalnej na podstawie

przepisów ustawy o zmianie imienia i nazwiska - w dwóch sprawach (USC.5355.3.2024, USC.5355.10.2024) wnioski nie zawierały zapisu o drugim imieniu osoby, której dotyczyć ma zmiana, czego wymóg ustawodawca zawarł w art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o zmianie imienia i nazwiska. W przypadku braku któregośkolwiek z elementów wymienionych w art. 11 ust. 1 ustawy kierownik urzędu stanu cywilnego, dokonując weryfikacji poprawności formalnej wniosku, powinien, na podstawie art. 64 § 2 Kpa, wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku, jednocześnie pouczając, że nieuzupełnienie wniosku w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 7 dni, skutkować będzie pozostawieniem sprawy bez rozpoznania. Weryfikacja ta winna odbyć się równolegle ze sprawdzeniem czy osoba jest uprawniona do wnioskowania o administracyjną zmianę imienia i nazwiska (art. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska). Niewątpliwie jest to brak nierzucający się w oczy, gdyż niewpisanie takiej danej we wniosku może oznaczać także nieposiadanie drugiego imienia w ogóle, jednak w sprawach nr USC.5355.3.2024 oraz nr USC.5355.10.2024 organowi do wglądu przedstawiono dowód osobisty zawierający dane tego rodzaju, z kolei dane małoletnich, na które ma rozciągnąć się zmiana (sprawa nr USC.5355.3.2024) organ analizował na podstawie rejestru RSC i rejestru PESEL, zatem przed wszczęciem postępowania dysponował już informacją w tym zakresie. Powyższe narusza art. 11 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska oraz art. 64 § 2 Kpa. W zakresie wszystkich pozostałych elementów wniosku określonych przez art. 11 ust. 1 i 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska nie stwierdza się żadnych zastrzeżeń, w szczególności wszystkie skontrolowane wnioski, zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, zawierały oświadczenie wnioskodawcy, że w tej samej sprawie nie złożył wcześniej wniosku do innego kierownika urzędu stanu cywilnego lub nie została już wydana decyzja odmowna.

Trzy z kontrolowanych spraw, (nr USC.5355.3.2024, USC.5355.11.2024 i USC.5355.12.2024) dotyczyły zmiany nazwiska osób małoletnich, przy czym jedna z nich (USC.5355.12.2024) małoletniego powyżej 13 roku życia. Akta ww. spraw zawierają zamiast zgody drugiego z rodziców komplet niezbędnej dokumentacji w tej materii – odpis postanowienia o pozbawieniu władzy rodzicielskiej lub uwierzytelniona za zgodność z oryginałem kopia odpisu postanowienia o pozbawieniu władzy rodzicielskiej (art. 8 ust. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska) lub też postanowienie sądu zezwalające na zmianę nazwiska małoletniego bez zgody drugiego rodzica (ojca) - art. 8 ust. 3 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, a ponadto w przypadku małoletniego, który w chwili zmiany nazwiska ukończył 13 lat również jego zgodę (art. 8 ust. 2 i 4 ustawy o zmianie imienia i nazwiska).

We wszystkich kontrolowanych sprawach, także dotyczących małoletnich, organ

prawidłowo ustalił strony postępowania. Co do zasady organ doręczał korespondencję w sposób zgodny z przepisami art. 39 – 49 Kpa. Naruszenia organ nie ustrzegł się w sprawie USC.5355.2.2024, w której jak wynika ze zwrotnego potwierdzenia odbioru wydanej decyzji, ta po niepodjęciu w placówce pocztowej została doręczona w trybie zastępczym (art. 44 Kpa). Zgodnie z § 4 w sytuacji takiej doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia okresu przechowywania w placówce pocztowej, a pismo pozostawia się w aktach sprawy. Tymczasem w aktach sprawy znajduje się wyłącznie ZPO (bez koperty zawierającej pismo), z którego wynika po pierwsze – data zwrotu (13.03.2024 r.) przesyłki do adresata po jej niepodjęciu w terminie, a po drugie data *osobistego odbioru w USC* (25.03.2024 r.). W sytuacji zatem, gdy po skutecznym doręczeniu decyzji lub jakiegokolwiek pisma w trybie zastępczym do organu zwraca się strona, organ może np. wydać uwierzytelnioną za zgodność z oryginałem kopię dokumentu lub też umożliwić zapoznanie się z aktami zgodnie z art. 73 § 1 Kpa. Wydanie pełnomocnikowi strony pierwotnie wysłanej koperty, zawierającej oryginalne pismo, jest działaniem nieprawidłowym. Naruszony przepis: art. 44 § 4 Kpa.

W toku kontroli ustalono, że w prawie każdej z kontrolowanych spraw (z wyjątkiem sprawy USC.5355.14.2024) organ stosował przepis art. 61 § 4 Kpa wraz z właściwym pouczeniem o przysługujących stronom postępowania prawach. W dwóch ze skontrolowanych spraw organ niewłaściwie wskazał jednak datę wszczęcia postępowania. Zgodnie z art. 61 § 3 Kpa datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej, a nie dzień sporządzenia pisma informującego o jego wszczęciu. W sprawie USC.5355.1.2024 datą wszczęcia postępowania był więc dzień 8 stycznia 2024 r., a nie jak wskazano w zawiadomieniu - dzień 22 stycznia 2024 r., z kolei w uzasadnieniu do decyzji zapadłej w przedmiotowej sprawie organ jako datę wpływu wniosku do organu wskazał jeszcze inną datę (15 stycznia 2024 r.), niewynikającą z pieczęci wpływu. Z kolei w sprawie USC.5355.12.2024 datą wszczęcia postępowania był dzień 17 września 2024 r., a nie dzień 19 września 2024 r. Naruszona norma: art. 61 § 3 Kpa.

Ustalono także, że w większości spraw organ zastosował art. 10 Kpa i wyznaczył stronom 7 dniowy termin na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Powyższe, mimo iż (poza stanem w sprawie nr USC.5355.12.2024) nie jest obowiązkiem wynikającym z przepisów prawa, uznać należy za dobrą praktykę wynikającą z wyrażonej w art. 9 Kpa zasady informowania. Jednakże, organ w sprawie USC.5355.5.2024 działając niejako „na wyrost”, wyznaczonego terminu nie dotrzymał i wydał decyzję przed jego upływem. Taka niekonsekwencja skutkuje koniecznością stwierdzenia naruszenia art. 10 § 1

Kpa.

W toku kontroli ustalono, że wszystkie poddane kontroli decyzje w sprawie zmiany imienia i nazwiska zawierały prawidłowe elementy wymagane Kodeksem postępowania administracyjnego. W decyzji wydanej w sprawie USC.5355.14.2024 organ zawarł zapis o pobraniu opłaty skarbowej, w sytuacji gdy wniosek przekazany został za pośrednictwem konsula i zastosowanie miało zwolnienie, o którym mowa w art. 3a ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111 ze zm.). Ponieważ akta sprawy nie wskazują, by opłata została rzeczywiście uiszczona, zapis ten nie został potraktowany jako naruszenie lecz jako uchybienie. Ponadto, należy odnotować, że w sprawach nr USC.5355.1.2024, USC.5355.2.2024, USC.5355.3.2024, USC.5355.4.2024, USC.5355.5.2024, USC.5355.10.2024, USC.5355.11.2024 i USC.5355.12.2024 błędnie wskazano w podstawie prawnej wydania decyzji datę ustawy o zmianie imienia i nazwiska jako 5 października 2008 r., a winno być 17 października 2008 r. Pomyłkę tę wobec wskazania właściwego publikatora nie zakwalifikowano jako nieprawidłowość, lecz jako uchybienie. Poza powyższym, należy wskazać iż, organ dysponując orzeczeniem sądu w przedmiocie ustalenia płci (męskiej), powinien dochować większej staranności przy sporządzaniu osnowy i uzasadnienia decyzji w sprawie i zrezygnować z używania żeńskich zaimków, żeńskich form czasowników czy zwrotu grzecznościowego *Pani*. Uwaga nie ma znaczenia jedynie kurtuazyjnego – wyrok był prawomocny już w dacie złożenia wniosku o zmianę (dotyczy sprawy USC.5355.5.2024).

Ocenie kontrolujących podlegało rejestrowanie zmian imienia lub nazwiska w Systemie Rejestrów Państwowych. We wszystkich skontrolowanych sprawach informacje o zmianie imienia lub nazwiska, wymagane przepisem art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1191 ze zm.) zostały zarejestrowane w Systemie Rejestrów Państwowych, co zostało sprawdzone przez kontrolujących poprzez podgląd danych osób, których dotyczyła zmiana w rejestrze PESEL. We wszystkich sprawach zmiana danych została odnotowana w aktach stanu cywilnego sporządzonych w USC w Sieradzu za pomocą wzmianki dodatkowej lub też organ przekazał zlecenia zamieszczenia stosownych wzmianek w aktach do właściwych urzędów stanu cywilnego (dowód: zapis w rozdzielniku decyzji).

Ponadto, w aktach sprawy USC.5355.13.2024 znajduje się oświadczenie strony o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania z zapisem dotyczącym skutku takiego działania o treści: *co będzie skutkowało tym, że decyzja z dniem dzisiejszym stanie się ostateczna i*

prawomocna. Od przedmiotowej decyzji, na podstawie art. 127 § 1a Kpa, odwołanie jednak nie przysługiwało, a o przysługującym środku zaskarżenia organ prawidłowo pouczył w wydanej decyzji. Tym samym przyjęcie takiego oświadczenia, o ile nastąpiło z inicjatywy organu, należy uznać za niewłaściwe. Z akt sprawy nie wynika forma wniesienia oświadczenia (brak pieczęci wpływu do organu, brak koperty). W każdym jednak razie strona winna zostać poinformowana o braku skuteczności oświadczenia w złożonej treści w świetle obowiązujących przepisów. Naruszona norma: art. 9 Kpa.

Przyczyną opisanych wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości było niedołożenie należytej staranności w analizie i stosowaniu przepisów ustawy o zmianie imienia i nazwiska, ustawy o ewidencji ludności oraz Kpa. Jako osoby odpowiedzialne należy wskazać osoby dokonujące poszczególnych czynności – Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Sieradzu oraz Zastępcę Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Sieradzu.

Wobec powyższych ustaleń wykonywanie w USC w Sieradzu zadań z zakresu zmiany imienia i nazwiska w okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W związku z dokonanymi ustaleniami zobowiązuję Pana Prezydenta do zobligowania Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Sieradzu do przestrzegania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

Jednocześnie proszę o poinformowanie o sposobie wdrożenia wskazanych wyżej zaleceń w ciągu trzydziestu dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO
Paweł Kowalczyk
Dyrektor Wydziału Spraw
Obywatelskich i Cudzoziemców